

ការវិភាគ

របស់ព្រះតេជព្រះគុណពុទ្ធបណ្ឌិត ហុក-សាវណ្ណ
អំពីប្រធានបទ ករុណាត្រូវមានបញ្ញាដើម្បីជៀសវាង
គ្រោះថ្នាក់ដល់ខ្លួនដោយលើកយករឿងរ៉ាវខ្លះ
មកបញ្ជាក់ផង ។

website: www.hoksavann.org

ថ្ងៃទី១ មិថុនា ២០០៧

ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់បានបង្រៀនឲ្យមនុស្សមានករុណាអាណិតអាសូរ ហើយជួយសង្គ្រោះដល់អ្នកដែលមានទុក្ខ ។ ជៀសវាងគំនិតព្យាបាទ គឺធ្វើមិនឲ្យគេបានសុខ និងជៀសវាងគំនិតវិហិង្សា គឺការបៀតបៀនធ្វើឲ្យគេមានទុក្ខ ។ ប៉ុន្តែមានពុទ្ធភាសិតមួយបទពោលថា បុគ្គលបើឃើញប្រយោជន៍ខ្លួនហើយ ត្រូវធ្វើប្រយោជន៍ខ្លួនឲ្យសំរេចជាមុន ។ គួយយ៉ាងដូចជាព្រះពុទ្ធព្រះបរមគ្រូ មុនព្រះអង្គសំដែងធម៌ទេសនាប្រោសសត្វ ព្រះអង្គកសាងខ្លួនព្រះអង្គឲ្យបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធឲ្យដល់នូវទីបំផុតទុក្ខ ហើយមានសមត្ថភាពជាមុនសិន

។ មួយទៀតទោះបីព្រះអង្គមានព្រះទ័យអាណិតអាសូរករុណាចិត្តចំពោះសព្វសត្វដែលមានទុក្ខយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ព្រះអង្គពុំអាចប្រោសបានទាំងអស់គ្នាឡើយ គឺព្រះអង្គប្រោសបានចំពោះតែសត្វដែលមានឧបនិស្ស័យ ដែលគួរឲ្យព្រះអង្គប្រោសបានប៉ុណ្ណោះ ។ ការសង្គ្រោះអ្នកដទៃត្រូវពិចារណាមើល កុំឲ្យការសង្គ្រោះនោះនាំឲ្យគ្រោះថ្នាក់ដល់ខ្លួន គឺករុណាត្រូវមានបញ្ញា បើមិនដូច្នោះទេ ការសង្គ្រោះខ្លះនឹងនាំឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់ខ្លួន ដូចរឿងក្នុងគតិលោកដោយសង្ខេបតទៅនេះ ។ មានបុរសម្នាក់ចេះវិជ្ជាប្រោសមនុស្សសត្វដែលស្លាប់ឲ្យរស់ឡើងវិញ ។ ថ្ងៃមួយបុរសនោះទៅលេងព្រៃ បានឃើញសត្វខ្លាមួយដែលទើបស្លាប់ថ្មីៗ ។ មានចិត្តអាណិតសត្វខ្លាហើយចង់សាកល្បងវិជ្ជារបស់ខ្លួនផង ដោយខ្វះការពិចារណាអំពីគ្រោះថ្នាក់ដែលកើតឡើងដល់ខ្លួនពេលដែលសត្វខ្លារស់ឡើង ។ បុរសនោះក៏តាំងរាយមន្តសូត្រ

ប្រោសសាកសពសត្វខ្លានោះឲ្យរស់ឡើងវិញដូចបំណង ។ លុះសត្វខ្លានោះរស់ឡើងវិញហើយ ក៏មានសេចក្តីស្រែកឃ្លានចំណី ក៏ងាកចុះងាកឡើងមិនឃើញសត្វអ្វីដែលខ្លួនអាចចាប់យកជាចំណី ឃើញតែបុរសនោះនៅជិតខ្លួន ក៏ស្ទុះទៅទះកាច់កខ្នងត្រច្ចក់ស៊ីមួយរំពេចដោយសេចក្តីស្រែកឃ្លានរបស់ខ្លួន បុរសនោះក៏ដល់នូវមរណភាពទៅ ។ បទកាកគតិថា មានអោយមាណព ចេះសិល្ប សាស្ត្រជប់ ជីវិតខ្លាបានធម្មតាខ្លាខ្លៅ ចិត្តខ្លៅសាមន្យ មិនដឹងគេមាន គុណលើអាត្មា ។ មានចិត្តសប្បុរសទៅដប់ទៅប្រោស ឲ្យរស់រុំបា ត្រឡប់ក្រញាំ ខាំក្បាលវិញណា នេះព្រោះអាត្មា មិនស្គាល់ពិសពាល ។ បុរសនោះត្រូវស្លាប់ ដោយសារសប្បុរសខ្លះបញ្ញាពិចារណាអំពីគ្រោះថ្នាក់ដែលត្រូវកើតមានដល់ខ្លួន បន្ទាប់ពីសត្វខ្លាមានចង្អុលរស់ឡើងវិញ ។ ការគ្រាន់តែចង់ពិសោធន៍នូវវិជ្ជាសិល្បសាស្ត្ររបស់ខ្លួន អាចពិសោធន៍ទៅលើសត្វស្នូតបូកគ្នាចង្អុល ។ រឿងនេះបានជាមេរៀនថា ធម៌មេត្តាករុណាត្រូវមានបញ្ញានៅជាមួយ ។ បានសេចក្តីថា ទោះបីមានចិត្តសប្បុរសយ៉ាងណាក៏ដោយ មុននឹងជួយសង្គ្រោះអ្នកដទៃ ចាំបាច់ត្រូវតែពិចារណា មើលនូវលទ្ធផលបន្ទាប់ពីការសង្គ្រោះនោះ ព្រោះការសង្គ្រោះខ្លះឲ្យផលល្អដល់ខ្លួន សង្គ្រោះខ្លះឲ្យផលអាក្រក់ដល់ខ្លួនវិញ ដូចបុរសប្រោសសត្វខ្លាឲ្យរស់នេះឯង ។ នៅប្រទេសឥណ្ឌា មានជនជាតិឥណ្ឌាម្នាក់គោរពពស់ ថ្ងៃមួយបានឃើញពស់មានពិសមួយដេកសម្ងំហាលភ្លៀងនៅកន្លែងមួយ ក៏មានចិត្តអាណិតក៏ចាប់យកមកដេកក្នុងមុងជាមួយខ្លួន ក៏ត្រូវពស់ចឹកស្លាប់ក្នុងមុងនោះទៅ ។ នេះជាជំនឿនិងសកម្មភាពល្ងង់ខ្លៅដែលធ្វើឲ្យអន្តរាយដល់ជីវិត ។ នៅក្នុងបទនៃគម្ពីរព្រះពុទ្ធសាសនាមានដំណាលរឿងនាងកុណ្ណលកេសី ។ មានដំណាលរឿងយ៉ាងសង្ខេបថា នាងកុណ្ណលកេសីជាកូនសេដ្ឋី ថ្ងៃមួយនាងស្ថិតនៅលើប្រាសាទ ក្រឡេកឃើញចោរម្នាក់ដែលគេបណ្តើរយកទៅធ្វើទោស ក៏កើតចិត្តស្រឡាញ់ចោរនោះ ក៏ឲ្យគេយកប្រាក់ទៅលោះយកមកធ្វើប្តី ។ នៅជាមួយនាងមិនបានយូរ ដោយចោរជាអ្នកគ្មានបុណ្យមករស់នៅជាមួយអ្នកមានបុណ្យ គឺនាងកុណ្ណលកេសី ចោរកើតចិត្តអជ្ជូកក៏មានគំនិតគិតខុសថា បើអញបោកនាងនេះយកមាសប្រាក់ទៅចាយវាយតែម្នាក់ឯងវិញប្រសើរជាង ។ គិតយ៉ាងនេះហើយ ចោរក៏និយាយបញ្ឆោតនាងថា កាលខ្ញុំជាប់ទោសខ្ញុំបានបន់ស្រន់អ្នកគាត់នៅជើងភ្នំ ថាបើខ្ញុំបានរួចចាកទោស ខ្ញុំនឹងទៅលាបំណង ឥឡូវនេះខ្ញុំបានរួចចាកទោសហើយ ខ្ញុំនឹងទៅលាបំណង សូមនាងស្លៀកពាក់ឲ្យស្អាតបាត ពាក់មាសពេជ្រដែលមានតម្លៃឲ្យច្រើនហើយយើងទាំងពីរនាក់ទៅលាបំណងជាមួយគ្នា ដោយមិនឲ្យមានអ្នកកំដរទៅជាមួយឡើយ ។ នាងក៏ជឿចោរដោយមិននឹកគិតថាចោរបញ្ឆោតឡើយ ក៏រៀបចំខ្លួនប្រាណតាមចោរបង្គាប់ ហើយធ្វើដំណើរទៅកន្លែងដែលចោរបង្គាប់ប្រាប់ ។ លុះទៅដល់ហើយធ្វើឲ្យនាងស្រឡាំងកាំង ដោយចោរបានប្រាប់នាងថា យើងនាំនាងមកទីនេះមិនមែនបន់ស្រន់អ្វីទេ គឺនាំនាងមកសម្លាប់ ។ នាងមានការភ័យភ័យតក់ស្លុតក៏និយាយ

យទៅកាន់ចោរដោយក្តីរន្ធត់ថា តើអ្នកសម្លាប់ខ្ញុំបំណងអ្វី ។ ចោរឆ្លើយថា ខ្ញុំចង់បាន
មាសពេជ្រដែលនាងពាក់មកនេះ ដើម្បីយកទៅចាយវាយតាមបំណងយើង ។ នា
ងនិយាយថា ក្រែងអ្នកជាថ្មីខ្ញុំ អ្នកចង់បានអ្វីក៏អាចយកបានតាមប្រាថ្នា ហេតុដូចម្តេ
ចបានជាសម្លាប់ខ្ញុំ ។ នាងនិយាយបែបណាក៏ចោរស្តាប់មិនបានឡើយ ។ ទើបនាង
ប្រមូលស្មារតីច្រើនឯមាំនៅចំពោះមុខគ្រោះថ្នាក់ដល់ជីវិតនេះ យកបញ្ញាមកប្រើពិចារ
ណាយើញល្បិចមួយ ដើម្បីសម្លាប់ចោរកំណាចនេះ ។ គិតឃើញហើយទើបនាង
និយាយទៅកាន់ចោរដោយសំដីទន់ភ្លន់ថា មុននឹងអ្នកសម្លាប់ខ្ញុំ អនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំវាស
មុខមាទោសអ្នកជាមុនសិន ព្រោះនៅពេលដែលយើងទាំងពីរនាក់បានគ្នាជាថ្មីប្រព
ន្ត ក្រែងខ្ញុំប្រព្រឹត្តខុសឆ្គងទៅលើអ្នក សូមអ្នកអត់ទោសឲ្យខ្ញុំ កុំឲ្យខ្ញុំមានកម្មរៀនទៅ
អនាគតទៀត ។ ចោរអស់លក្ខណ៍វាសិចុះបាបកម្មតាមឲ្យផល ក៏ជឿសំដីនាងឲ្យនាង
ធ្វើតាមបំណង ។ នៅពេលនាងវាវាវាជឿច្រើនចោរនោះ គឺចោរអង្គុយលើផ្ទាំងថ្មក្បែរ
ជ្រោះមួយ ។ ពេលដែលនាងសំគាល់ឃើញ ថាចោរកំពុងតែអង្គុយស្តាប់នាងភ្លេចខ្ល
នហើយ នាងក៏ខំប្រឹងប្រែងចោរទម្លាក់ជ្រោះ ដោយដៃទាំងពីរយ៉ាងអស់ទំហឹង ។
ចោរក៏ធ្លាក់ទៅក្នុងជ្រោះយ៉ាងជ្រៅ ទង្គិចនឹងថ្មស្តាប់ក្នុងពេលនោះទៅ ។ រឿងនេះក៏
ឲ្យមេរៀនថា ដំបូងនាងកុណ្ណាលកេសីគិតខុស ស្មានតែចោរអាចលះបង់អំពើអាក្រក់
របស់ខ្លួន មានចិត្តអាណិតឲ្យគេយកប្រាក់ទៅលោះឲ្យរួចចាកទោស រហូតដល់យក
ធ្វើជាថ្មីទៀតផង តែជនអ្នកអកតញ្ជនេះមិនត្រឹមតែមិនដឹងគុណនាងទេ ថែមទាំង
មានគំនិតសម្លាប់នាងទៀត ។ ដូច្នេះហើយបានជាលោកពោលថា កុំជឿទុកចិត្តជន
ពាលដែលធ្លាប់ប្រព្រឹត្តអាក្រក់ ហើយមិនទាន់បានអប់រំតាមផ្លូវធម៌នៅឡើយ ក៏ដូច
ជាកុំទុកចិត្តសត្វមានចង្កូមមានខ្លាជាដើម ។ ទីបំផុត នាងកុណ្ណាលកេសីបានគេចផុត
ពីសេចក្តីស្លាប់ហើយ ហើយប្រើល្បិចសម្លាប់ចោរកំណាចនោះបាន ។ ពេលនោះ
អារក្ខទេវតាដែលរក្សាព្រៃភ្នំនោះ បានឲ្យពរសព្វសាធុការដល់នាង ដែលប្រើបញ្ញា
ដោះស្រាយជីវិតខ្លួនឲ្យផុតពីស្លាប់បាន ។ ដោយឆ្លើយណាយក្នុងកាមលោកិយ៍ នា
ងកុណ្ណាលកេសីបានសុំអនុញ្ញាតពីព្រះពុទ្ធ បួសជាភិក្ខុនិ ហើយខំប្រតិបត្តិតាមព្រះ
ធម៌ ទីបំផុតបានសំរេចជាព្រះអរហត្ត កាត់កិលេសបានដោយដាច់ខាតដល់នៅទីបំ
ផុតទុកក្នុងពេលនោះទៅ ។ មានរឿងមួយទៀតដំណាលថា មានឥសិមួយអង្គឃើ
ញឆ្នាក់ពុំពុំដេញចាប់កណ្តុរមួយស៊ី លោកមានព្រះទ័យអាណិត ក៏ជប់កណ្តុរនោះឲ្យ
ក្លាយជាផ្កាដូចគ្នា ដើម្បីឲ្យគេចផុតពីឆ្នាចាប់ស៊ី ។ ថ្ងៃក្រោយមានផ្កាមួយដេញចាប់
ឆ្នា ដែលពីដើមជាកណ្តុរ ឥសិក៏ជប់ឲ្យទៅជាផ្កាដូចគ្នា ។ ថ្ងៃក្រោយមកទៀត មាន
ខ្លាមួយដេញចាប់ផ្កាស៊ីទៀត ឥសិក៏ជប់ផ្កាឲ្យទៅជាខ្លាដូចគ្នា ។ បន្ទាប់ពីរួចគ្រោះថ្នាក់
ខ្លាដែលឥសិជប់នោះស្រែកឃ្លានចំណី ក៏បង់លោតទៅសង្រ្គាប់ចាប់ឥសិដែលជប់
ខ្លួននោះស៊ីជាអាហារ ។ ឥសិបានជ្រាបក៏គិតថា ឯងខំជួយសង្រ្គោះជីវិតវាជាច្រើន
លើកច្រើនគ្រាតាំងពីកំណើតវា វាមិនត្រឹមតែមិនដឹងគុណទេ ថែមទាំងចង់ស៊ីឯង

ជាចំណីទៀត ឈ្លើយជប់វាឲ្យទៅជាសត្វកណ្តុរដូចកំណើតដើមរបស់វាវិញចុះ ។
គិតហើយឥសីក៏ជប់ខ្លានោះឲ្យទៅជាសត្វកណ្តុរវិញទៅ ។ បន្ទាប់ពីបានក្លាយខ្លួនជា
កណ្តុរវិញ ក៏នឹករៀនខ្មាស់ រួចរត់ចូលព្រៃក្បែរនោះបាត់ទៅ ។ មនុស្សដូចសត្វក-
ណ្តុរនេះ ក៏មានខ្លះនៅក្នុងសង្គមមនុស្ស ពេលបានធ្វើធំមានបុណ្យមានយសសក្តិ
ទ្រព្យសម្បត្តិ ភ្លេចកំណើតដើមរបស់ខ្លួន ដែលតូចតាចទន់ខ្សោយ រមិលគុណ
ក៏ដល់នូវសេចក្តីវិនាសខ្លួននៅទីបំផុត ។^{១២៧}

